**D E C I Z I E**
**Î n numele Legii**

27 decembrie 2023

Colegiul Penal al Curţii de Apel
Chişinău
Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată
Judecătorii

municipiul
Chişinău

Iurie Iordan
Elena Cojocari şi Marcel Juganari

examinând în ordine de recurs, fără prezenţa părţilor la proces *(în temeiul modificărilor operate la art. 447 Cod de procedură penală prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023, Monitorul Oficial al R. Moldova, 104-110/447, 07.06.2003),* recursul condamnatului Trifan Ion declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 06 iulie 2023, la cererea condamnatului Trifan Ion privind posibilitatea aplicării prevederilor art. 92 Cod penal

*Procedura înştiinţării legale a fost executată.*

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău,

**C O N S T A T Ă :**

1. La 16 mai 2023 în adresa Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana a parvenit spre examinare cererea condamnatului Ion Trifan privind posibilitatea aplicării prevederilor art. 92 Cod penal în privinţa sa.

In motivarea cererii condamnatul a invocat, că solicită aplicarea în privinţa sa a prevederilor art. 92 Cod penal şi anume înlocuirea părţii nexecutate de pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă. Invocă că nu este de acord cu decizia Comisiei penitenciarului prin care a fost refuzat înaintarea demersului privind aplicarea prevederilor art. 92 Cod penal în privinţa sa

2. *Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 06 iulie 2023,* s-a respins cererea condamnatului Trifan Ion privind posibilitatea aplicării prevederilor art. 92 Cod penal în privinţa sa, ca neîntemeiată.

*Nefiind de acord cu încheierea primei instanţe a declarat recurs condamnatul Trifan Ion* prin care solicită casarea încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 06 iulie 2023, cu trimiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

*În motivarea recursului a invocat că,* administraţia penitenciarului a prezentat instanţei de judecată date incorecte, ducând în eroare instanţa de judecată deoarece dînsul a fost condamnat pentru un episod unic şi nu dispune de risc înalt de recidivă, or anterior nu a mai fost condamnat, la pedeapsă cu închisoare. A comis o singură infracţiune şi nu un cumul de infracţiuni prevăzut de art. 84 CP. In încheiere figurează persoane pe care nici nu le cunoaşte. Consideră că instanţa de

judecată a dat o apreciere incorectă materialelor oferite de către instituţia penitenciară, care la rândul său a prezentat informaţii ce nu corespund realităţii.

3. **Procedura înştiinţării legale executată.**

Potrivit prevederilor art. 447 alin (1) şi (2) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.

Reprezentantul Penitenciarului nr. 4 Cricova, avocatul şi condamnatul au fost înştiinţaţi legal despre data examinării recursului şi despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secţiei monitorizare şi relaţii publice a Curţii de Apel Chişinău, referinţe.

Părţile nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referinţă potrivit prevederilor art.447 alin.(2) Cod de procedură penală.

Astfel, ţinând cont de faptul că participanţii la proces au fost înştiinţaţi despre data examinării recursului şi depunerii referinţei prin intermediul poştei electronice şi telefonogramei fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 Cod de Procedură Penală RM privind citarea participanţilor la proces, instanţa conform art. 447 alin. (1) CPP a dispus examinarea cauzei fără prezenţa părţilor la proces.

*Colegiul penal, examinând materialele cauzei, consideră recursul declarat nefondat şi pasibil de a fi respins, reieşind din următoarele considerente.*

4. În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) lit. a) Cod procedură penală, judecând recursul, instanţa respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

În conformitate cu prevederile art. 469 alin. (1) p. 1 Cod de procedură penală la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (art.92 din Codul penal).

*Potrivit prevederilor art. 471 alin. (1) Cod de procedură penală, care stabileşte că chestiunile specificate art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) şi 14) se soluţionează de către judecătorii instanţei de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin. (1) se soluţionează de către judecătorul de instrucţie la demersul instituţiei care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituţiei care pune în executare pedeapsa. Soluţionarea de către instanţa de judecată a chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1) şi 2) se efectuează în condiţiile prevăzute la art.266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. In cazul soluţionării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(l) pct. 1), 2), 4), 7)—9), instituţia care pune în executare pedeapsa este*

*obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluţionării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(l) pct.3), şi raportul medical respectiv. In şedinţa de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluţionarea chestiunii solicitate.*

Alin.(2) Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.fP pct.li 2), 4)-7), 11), 12), 141-16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului. Referitor la chestiunile prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1) şi 2), condamnatul înaintează cererea în instanţa de judecată doar dacă a fost refuzat în condiţiile art. 266 alin. (3) din Codul de executare.

Conform prevederilor 469 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (art.92 din Codul penal).

În conformitate cu art. 92 Cod penal, (1) în privinţa persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare pentru săvârşirea unei infracţiuni uşoare sau mai puţin grave şi grave, instanţa de judecată, ţinând cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, poate pronunţa o încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parţial, de la pedeapsa complementară.

(2) înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puţin o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracţiune uşoară sau mai puţin gravă şi jumătate din termenul de pedeapsă pentru o infracţiune gravă.

(3) La înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă. Instanţa de judecată poate alege orice pedeapsă mai blîndă, din cele specificate la art. 62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse. (4) la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, instanţa de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligaţiile prevăzute la art.90 alin. (6) în termenul de pedeapsă, la care a fost condamnat, rămas neexecutat.

5. în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că, potrivit sentinţei Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 14 noiembrie 2019, Ion Trifan a fost se recunoscut vinovat în săvârşirea infracţiunilor prevăzute de art.art. 217/1 alin.(3), lit.b), f) şi 217/1 alin.(3), lit.b), f) Cod Penal şi în baza art.84 alin.(l) Cod Penal, pentru concurs de infracţiuni prin cumul parţial al pedepselor aplicate se stabileşte pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de-a exercita activitate de păstrare, transportare, vânzare a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora pe un termen de 5 ani. Conform dispoziţiei art.90 Cod Penal pedeapsa aplicată sub formă de închisoare lui Ion Luţa se suspendă pe un termen de - 3 ani, punându-i în sarcina acestuia să nu-şi schimbe domiciliul fără consimţământul organului competent.

6. Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 25 februarie 2020, se admite apelul procurorului în Procuratura mun. Chişinău, oficiul Rîşcani, Chiriţa Alexandru declarat împotriva sentinţei Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 14 noiembrie 2019, casează sentinţa atacată parţial în partea suspendării executării pedepsei, pronunţând o nouă hotărâre în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanţă prin care: Lui Trifan Ion recunoscut vinovat de comiterea infracţiunilor prevăzute de art.$217^1$ alin.(3), lit.b), f) şi art.$217^1$ alin.(3), lit.b), f) Cod penal, cu stabilirea pedepsei definitive prin aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, cu 4 ani închisoarea, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea

de păstrare, transportare, vânzare a drogurilor, etnobotanicilor sau analogilor acestora pe un termen de 5 ani, de exclus suspendarea condiţionată a executării pedepsei cu închisoarea prevăzută de art. 90 alin. (1) Cod penal. Pedeapsa cu închisoarea stabilită lui Trifan Ion de executat în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei cu închisoarea stabilite lui Trifan Ion de calculat din data reţinerii cu includerea termenului aflării în arest preventiv din 24.07.2019 până la 21.10.2019.

Conform prevederilor art. 92 Cod penal, în privinţa persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare pentru săvârşirea unei infracţiuni uşoare sau mai puţin grave şi

grave, instanţa de judecată, ţinând cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, poate pronunţa o încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parţial, de la pedeapsa complementară. înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puţin o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracţiune uşoară sau mai puţin gravă şi jumătate din termenul de pedeapsă pentru o infracţiune gravă. La înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, instanţa de judecată poate alege orice pedeapsă mai blândă, din cele specificate la art.62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse.

Reieşind din prevederile art. 469 alin. (1) pct. 2), 470 alin. (1), 471 alin. (1) Cod de procedură penală, chestiunea cu privire înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (art. 92 din Codul penal), se soluţionează de către judecătorul de instrucţie din raza de activitate a organului sau a instituţiei care pune în executare pedeapsa, la demersul acesteia, la cererea condamnatului sau a apărătorului său ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituţiei care pune în executare pedeapsa, în condiţiile prevăzute la art. 266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. In cazul dat, instituţia care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului.

Astfel, se impune necesitatea respectării procedurii extrajudiciare, deci a examinării primare a posibilităţii liberării condiţionate de termen de către Comisia penitenciară, iar în cazul refuzului prezentării de către aceasta a condamnatului în instanţa de judecată, survine dreptul condamnatului de a înainta personal o asemenea cerere în instanţa de judecată.

7. Prin urmare, din materialele dosarului personal instanţa de recurs a stabilit cu certitudine că, condamnatul a adresat cerere către comisia penitenciarului în vederea examinării posibilităţii înlocuirii părţii neexecutate de pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, în conformitate cu art. 92 Cod Penal RM.

8. Conform procesului-verbal nr. 11 al Comisiei penitenciarului nr. 4 Cricova din 28.04.2023, Comisia a hotărât de a refuza cererea condamnatului Ion Trifan privind înaintarea demersului în instanţa de judecată pentru posibilitatea aplicării art. 92 Cod penal, ceea ce denotă respectarea de către condamnat a procedurii extrajudiciare stabilite.

9. Potrivit procesului-verbal, refuzarea cererii condamnatului Ion Trifan privind înaintarea demersului în instanţa de judecată pentru posibilitatea aplicării art.92 Cod penal cu indicarea motivului - se caracterizează negativ, şi a fost sancţionat disciplinar de 6 ori.

Mai mult, din materialele dosarului personal urmează că, condamnatul Trifan

Ion ispăşeşte pedeapsa pentru comiterea a două infracţiuni mai puţin grave, atribuindu-se calificativul negativ urmare a evaluării comportamentului lui, se dă dovadă că nu se încadrează sub prevederile acestei Legi şi acesta nu păşeşte pe calea corijării, iar pe parcursul ispăşirii pedepsei nu a realizat activităţile planificate, astfel instanţa de recurs constată că pe parcursul ispăşirii pedepsei condamnatul nu s-a corectat.

Colegiul penal reţine că în cazul dat înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă condamnatului Ion Trifan este prematură şi contrară scopului pedepsei penale de reeducare a condamnatului care încă nu a fost atins, or, nu a fost

demonstrat prin probe/fapte plauzibile că condamnatul Ion Trifan după eliberarea din instituţia penitenciară nu va comite alte fapte prejdiciabile, or, reieşind din materialele prezentate instanţei de judecată acesta este caracterizat negativ, iar referitor la stabilirea factorilor criminogeni faţă de Ion Trifan s-a stabilit: antecedente penale; comportament antisocial; grup de prieteni antisociali; impulsivitate, lipsa empatiei; problematica consumului de alcool şi droguri; toleranţă scăzută la frustrare, astfel Colegiul constată că pe parcursul ispăşirii pedepsei condamnatul nu s-a corectat şi nu a realizat programul individual de executare a pedepsei.

10. Colegiul penal, denotă, că înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se poate efectua doar cu condiţia că va fi considerată posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei stabilite, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei la caz cu închisoare. Inclusiv la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătăţire a condiţiilor de trai şi medico-sanitare de detenţie, la relaţiile cu alţi condamnaţi, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative.

În acest context, se relevă că în cazul dat înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă condamnatului Trifan Ion este prematură şi contrară scopului pedepsei penale de reeducare a condamnatului care încă nu a fost atins, or, aplicarea art. 92 din Codul penal este o prerogativă a instanţei de judecată reieşind din comportamentul condamnatului în timpul executării pedepsei, la caz condamnatul Triifan Ion a fost caracterizat de către comisia penitenciarului cu calificativul „negativ”, are antecedente penale; comportament antisocial; grup de prieteni antisociali; impulsivitate, lipsa empatiei; problematica consumului de alcool şi droguri; toleranţă scăzută la frustrare, astfel se conchide că pe parcursul ispăşirii pedepsei condamnatul nu s-a corectat şi nu a realizat programul individual de executare a pedepsei, ceea ce denotă că la moment este prematură înlocuirea pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, or liberarea din detenţie a condamnatului prin aplicarea unei alte pedepse mai blânde nu va contribui la corijarea persoanei şi restabilirea echităţii sociale.

Reieşind din caracterul, natura şi rezonanţa faptei comise de condamnat, instanţa a avut suficiente temeri a presupune că înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în privinţa lui Trifan Ion, la această etapă de executare a pedepsei ar fi de natură să stârnească o reacţie de dezaprobare generală puternică din partea societăţii civile, astfel încât într-o asemenea situaţie continuarea executării pedepsei închisoarea se justifică totalmente.

Or, în cazul dat reintegrarea condamnatului în societate nu este posibilă la

moment, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătăţire a condiţiilor de trai şi medico-sanitare de detenţie, la relaţiile cu alţi condamnaţi, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezenţa sancţiunilor disciplinare valabile la momentul soluţionării demersului.

11. Reieşind din normele de drept menţionate mai sus, se deduce că, posibilitatea înlocuirii părţii neexecutate de pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, poate avea loc în

cazul în care instanţa va ajunge la concluzia că corectarea condamnatului este posibilă fără executarea deplină a pedepsei stabilite conform sentinţei de condamnare, dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei şi în cazul în care instanţa de judecată va constata că condamnatul în timpul executării pedepsei a avut un comportament satisfăcător şi s-a corectat.

Pct. 7) al Hotărîrii Plenului CSJ din 14.11.2008 „Cu privire la practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătoreşti cu caracter penal", prevede că, în cazul înlocuirii pedepsei închisorii (exclusiv numai a acestei pedepse) cu muncă neremunerată în folosul comunităţii ori cu amendă, instanţa pune în discuţie una din aceste pedepse mai blînde, avînd în vedere acordul condamnatului, opinie care are importantă la admiterea ori respingerea demersului respectiv, ţinîndu-se seama de faptul că condamnatul a demonstrat un comportament pozitiv pe parcursul executării efective a nu mai puţin de 2/3 din termen.

Potrivit pct. 6) al aceleiaşi hotărîri, prevede că înlocuirea pedepsei închisorii cu o pedeapsă mai blîndă nu poate fi aplicată persoanei condamnate pentru concurs de infracţiuni, dintre care una (sau mai multe) se consideră grave, deosebit de grave ori excepţional de grave. Această regulă se referă şi la persoana condamnată prin cumul de sentinţe, chiar dacă termenul pedepsei închisorii stabilit definitiv nu depăşeşte 5 ani.

În context Colegiul penal atestă că, potrivit materialelor dosarului personal şi actelor anexate la materialele cauzei se atestă că, la etapa examinării cererii condamnatului prin care solicită aplicarea prevederilor art. 92 Cod Penal RM, condamnatul Trifan Ion are un comportament antisocial; grup de prieteni antisociali; impulsivitate, lipsa empatiei; problematica consumului de alcool şi droguri; toleranţă scăzută la frustrare, se dă dovadă că nu se încadrează sub prevederile acestei Legi şi acesta nu păşeşte pe calea corijării, astfel Colegiul constată că pe parcursul ispăşirii pedepsei condamnatul nu s-a corectat.

12. Astfel, ţinând cont de infracţiunea comisă în baza căreia deţinutul execută pedeapsa, de termenul real executat de către condamnat precum şi de caracterizarea acestuia instanţa just a ajuns la concluzia, că este prematură aplicarea art. 92 din Codul penal în privinţa condamnatului Trifan Ion, astfel că Colegiul penal consideră că, corectarea condamnatului Trifan Ion, şi, ca efect, atingerea scopului pedepsei penale, prevăzută la art. 61 din Codul penal, la moment, pot fi obţinute numai în condiţiile executării depline de către condamnatul Trifan Ion pedepsei închisorii, stabilite prin sentinţa de condamnare.

În cazul dat reintegrarea condamnatului în societate nu este posibilă la moment, deoarece termenul real executat nu este proporţional în raport cu gravitatea faptelor comise, iar înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, nu va fi o măsură echitabilă în raport cu faptele comise,

consecinţele infracţiunii şi cu necesitatea corectării depline a condamnatului.

Potrivit Recomandării nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniştri către Statele membre cu privire la educaţie în penitenciare, educaţia în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deţinutului în societate, pregătit atît din punct de vedere moral cît şi din punct de vedere educaţional.

În lumina consideraţiunilor relatate supra, Colegiul Penal constată că faţă de lucrul judecat de primă instanţă, o motivare amplă şi temeinică a încheierii pronunţate cu privire la circumstanţele concludente în raport cu cerinţele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigenţele articolului 6 din Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului si a Libertăţilor Fundamentale.

Potrivit jurisprudenţei CEDO, în asemenea situaţie, nu se mai impune o reevaluare
a conţinutului argumentelor primei instanţe. In cazul în care instanţa de fond şi-a motivat soluţia luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părţilor să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulţumească de a relua motivele jurisdicţiei de primă
instanţă.

În aceste circumstanţe Colegiul concluzionează că, pedeapsa aplicată condamnatului Trifan Ion nu poate fi înlocuită cu una mai blândă, în aceste circumstanţe se menţionează că, judecătorul de instrucţie corect a respins cererea condamnatului Trifan Ion, cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal, ca fiind neîntemeiat, astfel că recursul înaintat, este nefondat şi urmează a fi respins cu menţinerea încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 06 iulie 2023 , privindu-1 pe Trifan Ion, fără modificări.

13. în conformitate cu prevederile art. art. 469-471 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău, -

**D E C I D E :**

Respinge ca nefondat recursul condamnatului Trifan Ion şi menţine fără modificări
încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 06 iulie 2023, privindu-1 pe Trifan
Ion.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei,
Judecător

judecător

judecător

Iurie Iodan

Elena Cojocari Marcel Juganari